

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 130:

Forslag til folketingsbeslutning om ligestilling af privatansatte og offentligt ansatte efg-elever og lærlinge.

Af Korneliusen (S) m.fl.
(Fremsat 26/2 88).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Forslagsstillerne ønsker, at efg-elever og lærlinge får samme befordringsgodtgørelse, hvad enten de er offentligt eller privat ansat. Det forstår jeg godt. Det var også den ordning, som et flertal i Folketinget vedtog med virkning fra 1. juli 1985. Dengang vedtog vi en række lovændringer, som fjernede de offentlige befordringstilskud til lærlinge og andendels-efg-elever. Det gjorde vi ud fra den betragtning, at disse lærlinge og elever får løn fra en læremester både under skolegang og under praktikophold, og det er vel at mærke en løn, som efterhånden er af en betragtelig størrelse, nemlig mere end det dobbelte af stipendiemaksimum fra Statens Uddannelsesstøtte. Derfor mente vi, at lærlinge og elever på denne måde kunne yde et lille bidrag til at holde de offentlige udgifter nede – hellere det end at spare på uddannelsernes indhold. Besparelserne for staten og amtskommunerne blev opgjort til 30 mio. kr. på årsbasis svarende til 250 kr. pr. elev i gennemsnit, så det var jo ikke nogen voldsom besparelse, og det er som sagt en besparelse, der kun ramte elever, der modtager løn, og endda en ret god løn, under uddannelsen.

Under Tingets behandling af lovforslagene blev befordringsordningens bortfald modificeret ved en bestemmelse om, at staten inden for et årligt fastsat beløb kan yde tilskud til nedbringelse af befordringsudgifter for lærlinge og elever med særlig store udgifter til transport; der blev her især tænkt på situationer, hvor der var meget langt mellem skole og læreplads.

Det, der blev vedtaget i 1985, gav fuld ligestilling mellem offentligt og privat ansatte lærlinge og elever; der blev ganske enkelt ikke på nogen måde sondret mellem de to grupper.

Skævheden kom ind, da der fandt en lovændring sted i 1986. Den lovændring kom i stand på Socialdemokratiets initiativ, fordi organisationerne på arbejdsmarkedet ønskede – og det var især LO-siden – at lærlingene blev holdt skadesløse for deres transportudgifter ved, at læremestrene påtog sig udgiften. Arbejdsgiversiden kunne heller ikke på dette punkt modstå presset og ønskede derfor udgifterne fordelt mellem både de virksomheder, der tager lærlinge, og de virksomheder, der ikke gør det. Det blev altså til en AER-ordning svarende til lønrefusionsordningen. Men det blev udformet således, at DA og LO i AER's bestyrelse selv bestemmer, om der skal være refusion, hvor meget der skal refunderes, osv. Samtidig blev det efter organisationernes udtrykkelige ønske bestemt i loven, at kollektive overenskomster om arbejdsgiverbetalt befordringsgodtgørelse også skal være bindende for arbejdsgivere, der ikke er medlemmer af vedkommende arbejdsgiverforening, der har indgået overenskomsten.

Da hele AER-refusionsordningen kun gælder for private virksomheder, er det klart, at de statslige og kommunale arbejdsgivere ikke skal kunne tvinges til automatisk at følge det private arbejdsmarked. De befordringsordninger, der nu findes for privat ansatte elever, er gunstigere for eleverne end de ophævede offentlige tilskud. Den nye befordringsordning, som arbejdsmarkedets parter selv har bestemt, er altså gunstigere end den offentlige befordringsordning, som blev afskaffet i 1985.

Jeg har tidligere fortalt Folketingets Uddannelsesudvalg, at vi i ministeriet gerne vil se på, om udviklingen kommer til at pege på behov for ændring af reglerne for anvendelse af den pulje, som dengang blev afsat til elever med særlig store transportudgifter mellem hjem og skole. Denne pulje har jo nu især interesse for de offentligt ansatte, fordi det i hovedsagen er dem, der ikke får dækket deres transportudgifter.

Det løfte, jeg gav Folketingets Uddannelsesudvalg, vil jeg gerne nu gentage, og jeg kan føje